

دومین کنفرانس ملی
 راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران
2nd National Conference
on Strategies for promoting science education in Iran
 ۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
 8 July 2016
 Galedar - Iran
 گله دار - ایران

مقایسه کیفیت زندگی دانش آموزان در مدارس خاص و مدارس عادی

- عبدالسلام نصرت ناهوکی، سمانه بزرگزاده، ثریا سپاهیان
- ۱- کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، آموزش و پرورش شهرستان سراوان
  - ۲- کارشناس ارشد پژوهش هنر، آموزش و پرورش شهرستان سراوان
  - ۳- کارشناس آموزش ابتدایی، آموزش و پرورش شهرستان سراوان

Email: (salam.nosrat@yahoo.com)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مقایسه و بررسی کیفیت زندگی دانش آموزان در مدارس خاص و عادی متوسطه ی دوم شهر سراوان انجام گرفت. این پژوهش توصیفی و از نوع علی-مقایسه ای می باشد. جامعه آماری شامل دانش آموزان مدارس خاص و عادی شهر سراوان در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بوده که حجم نمونه به روش نمونه گیری در دسترس ۱۲۵ نفر از مدارس عادی و ۱۲۵ نفر از مدارس خاص و جمعا ۲۵۰ نفر انتخاب گردید. به منظور گرد آوری داده ها از پرسش نامه ۳۹ سوالی سنجش کیفیت زندگی آندرسون استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و آزمون t استفاده شد. نتایج نشان داد که بین کیفیت زندگی دانش آموزان در مدارس عادی و نمونه تفاوت معناداری وجود ندارد زیرا بین کیفیت زندگی دانش آموزان و تحصیل آنان در مدارس رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، فرصت، ماجراجویی و پیشرفت، رضایت عمومی، عواطف منفی، انسجام اجتماعی

مقدمه

کیفیت زندگی سازه ای است که در دهه اخیر توسط سازمان بهداشت جهانی، جایگزین سازه سلامتی شده و با در نظر گرفتن ابعاد مختلف زندگی انسان، به بهداشت و سلامت جسمی و روانی او به رویکرد جامع تری اشاره می کند. در همین راستا کیفیت زندگی در مدرسه مولفه ای است که در دهه اخیر دلیل نقش اثربخشی که در زندگی دانش آموزان داشته است اهمیت بسزایی یافته است، و بعنوان سطح کیفیت ابعاد مختلف مرتبط با زندگی در مدرسه تعریف می گردد. کیفیت زندگی در مدرسه در برگیرنده پنج بُعد می باشد که عبارتند از: فرصت، ماجراجویی و پیشرفت، رضایت عمومی، عواطف منفی و

دومین کنفرانس ملی
 راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران
 2nd National Conference
 on Strategies for promoting science education in Iran
 ۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
 8 July 2016
 Galedar - Iran
 گله دار - ایران

خودمختاری بهزیستی روان‌شناختی و کیفیت زندگی دانش‌جویان با استعدادها درخشان رابطه‌ی معناداری به‌دست آمد [۹].
 در بررسی دیگری رابطه معناداری بین عزت نفس و کیفیت زندگی پیدا شد [۱۰].

از انجائی که کار های زیادی در کشور های مختلف بر روی کیفیت زندگی افراد انجام شده است ولی اغلب بر روی حوزه های خاصی و بر روی افراد متعلق به جمعیت خاصی مانند افراد مبتلا به دردهای مزمن میانسالان و بیماران سرطانی و ایدزی، افراد معتاد ، معلولان جسمی حرکتی و افراد کهنسال و... بو ده است و کمتر به کیفیت زندگی کودکان و نوجوانان به ویژه در مدرسه پرداخته شده است و ابن در حالی است که بخش اعظمی از دوره کودکی و نوجوانی افراد در مدرسه سپری می شود . بنابراین بر همین اساس سوال اصلی پژوهش حاضر این است که کیفیت زندگی دانش آموزان در مدارس خاص و عادی چگونه است؟

خسروجردی و محمودی(۱۳۹۳)تحقیقی تحت عنوان مدرسه ،خانه ای امن برای زندگی کردن و زندگی آموختن انجام دادند که در آن تحقیق آموزش و پرورش نقش تعیین کننده‌ای در ارتقای سطح دانش ،رشد و اعتلای فرهنگ دارد و اشاره دارد به تعلیم و تربیت نوین آموزش و پرورش و همچنین فضاهای آموزشی ودر آن به اصول معماری مدارس ایرانی اشاره کرده است [۱۱].

سلطانی شال (۱۳۹۰) تحقیقی پیرامون بررسی روایی و پایایی پرسشنامه کیفیت زندگی در مدارس انجام داد که در آن مولفه های کیفیت زندگی دانش آموزان مود بحث و بررسی قرار گرفته است و نشان داد که پژوهش وی در مدرسه اعتبار و پایایی خوبی دارد. مومنی مهمویی، قریشی و کارشکی(۱۳۹۳)پژوهشی تحت عنوان مقایسه انگیزش تحصیلی و کیفیت زندگی دانش آموزان پسر مشمول ارزشیابی توصیفی با ارزشیابی سنتی انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که دانش آموزان مشمول ارزشیابی توصیفی از انگیزش تحصیلی و کیفیت زندگی بهتری نسبت به دانش آموزان مشمول ارزشیابی سنتی قرار دارند[۱۲].
 محمدی و حمیدی (۱۳۸۹) تحقیقی با عنوان رابطه کیفیت زندگی کاری و سلامت سازمانی در مدارس متوسطه استان کردستان انجام داده و بدین نتیجه رسیده است که بین دو متغیر کیفیت زندگی کاری و سلامت سازمانی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد $I=0/84$ و از میان مولفه های کیفیت زندگی کاری ،مولفه تامین فرصت رشد و سپس مولفه قانون گرایی بیشترین تاثیر را بر سلامت سازمانی دارند[۱۳]. کنسیدین وکالوس(۲۰۰۳)در تحقیقی به تدوین شاخص های کیفیت زندگی کاری در کشور استرالیا پرداخته است. نتیجه تحقیق نشان داد که به طور کلی بیش از ۷۰٪ کارکنان به پنج شاخص از پانزده شاخص کیفیت زندگی کاری نگرشی مثبت داشته اند[۱۴].

سوال های پژوهش

- ۱- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه فرصت از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟
- ۲- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه ماجراجویی و پیشرفت از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟
- ۳- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه رضایت عمومی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟

دومین کنفرانس ملی
راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران

2nd National Conference
on Strategies for promoting science education in Iran

۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
8 July 2016

Galeadar - Iran

گله دار - ایران

- ۴- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه عواطف منفی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟
- ۵- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه انسجام اجتماعی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود؟

روش تحقیق:

روش پژوهش حاضر توصیفی- پیمایشی است که به منظور روا سازی و بررسی ویژگی های روان سنجی کیفیت زندگی در مدارس انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان پسر مدارس نمونه و عادی دوره دوم متوسطه می باشد از جامعه آماری فوق تعداد ۲۵۰ نفر از دانش آموزان دبیرستان نمونه وعادی انتخاب گردیدند که از این تعداد ۱۲۵ نفر مربوط به مدارس عادی و ۱۲۵ نفر مربوط به مدارس نمونه میباشند. بعد از این که نفرات و مدارس مشخص گردیدند پرسش نامه ۳۹ سوالی سنجش کیفیت زندگی آندرسون با هماهنگی مدیران مدارس (نمونه شهید مطهری و عادی شهید رجائی وابوذغاری) در اختیار دانش آموزان قرار گرفت . در این پرسش نامه دانش آموزان می بایست به ۳۹ پرسش به صورت (موافقم- کاملاً موافقم- مخالفم و کاملاً مخالفم) پاسخ می دادند ودانش آموزان نمونه با عادی در معیار های (فرصت-ماجراجویی و پیشرفت- رضایت عمومی- عواطف منفی- انسجام اجتماعی) سنجیده شده و با هم مقایسه گردیده اند که از این تعداد سؤال فرصت ۷ سؤال-ماجراجویی و پیشرفت ۹سؤال- رضایت عمومی ۶ سؤال-عواطف منفی ۵ سؤال - انسجام اجتماعی ۱۲ سؤال را شامل شدند و دانش آموزان با هماهنگی مدیرانشان سؤالات را پاسخ دادند.

گرد آوری اطلاعات

برای این منظور پرسشنامه ای به همین مضمون تهیه گردید که شامل ۳۹ سوال بود ودانش آموزان با رضایت و بدون در نظر گرفتن زمان می توانستند به سوالات پاسخ نمایند در این پرسشنامه دانش آموزان هر دو گروه (نمونه و عادی) در ۵عامل فرصت،ماجراجویی و پیشرفت ،رضایت عمومی، عواطف منفی و انسجام اجتماعی مورد سنجش قرار گرفتند.

ابزار گرد آوری اطلاعات

ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق پرسش نامه ۳۹ سوالی سنجش کیفیت زندگی آندرسون می باشد.

ابزار تجزیه و تحلیل

جمع آوری یافته ها از پرسشنامه و تجزیه و تحلیل توسط نرم افزار SPSS انجام شده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون لوین و آگروههای مستقل استفاده شده است.

دومین کنفرانس ملی
راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران

2nd National Conference
on Strategies for promoting science education in Iran

۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
8 July 2016

Galedar - Iran
گله دار - ایران

تجزیه و تحلیل داده ها

سوال اول پژوهش

۱- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه فرصت از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟

جدول (۱): نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	F	
۰/۰۶	۲۴۸	۱/۸۴۲	۰/۷۹۲	۰/۰۷۰	فرض برابری واریانس ها
۰/۰۶	۱۸۷/۴۴۶	۱/۸۴۲			فرض نابرابری واریانس ها

نتایج آزمون لوین در جدول شماره (۱) برای مولفه فرصت عبارت از ($p > 0.05$) می باشد که حاکی از این است که واریانس های نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه برابر می باشد. چون معیار تصمیمی (p) در متغیرهای فوق بیشتر از ۰/۰۵ است، فرض برابری واریانس ها پذیرفته می شود و t سطر اول در جدول ذیل گزارش می شود.

جدول (۲): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

متغیر (مؤلفه)	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T	DF	Sig
فرصت	عادی	۱۲۵	۲۲/۱۰	۹۱/۱۱	۱/۸۴	۲۴۸	۰/۰۶
	نمونه	۱۲۵	۲۰/۴۰	۴/۷۸			

یافته های جدول (۲) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه مولفه فرصت دارای میانگین ۲۲/۱۰ و انحراف معیار ۹۱/۱۱ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین ۲۰/۴۰ و انحراف معیار ۴/۷۸ می باشند، همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده ۱/۸۴ با درجه آزادی ۲۴۸ و مقدار سطح معناداری $\text{sig} = 0.06$ که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد ($P > 0.05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در مولفه فرصت بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه فرصت یکسان می باشد.

سوال دوم پژوهش

۲- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه ماجراجویی و پیشرفت از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟

جدول (۳) نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	F	
۰/۲۸	۲۴۸	۱/۰۸۳	۰/۳۳۶	۰/۹۲۷	فرض برابری واریانس ها
۰/۲۸	۱۵۷/۳۲۸	۱/۰۸۳			فرض نابرابری واریانس ها

مولفه ماجراجویی ($p = 0.33 > 0.05$) (Levene's)

جدول (۴): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

Sig	DF	T	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	نوع مدرسه	متغیر (مؤلفه)
۰/۲۸	۲۴۸	۱/۰۸	۱۴/۳۲	۲۶/۷۵	۱۲۵	عادی	ماجراجویی و پیشرفت
			۵/۲۹	۲۵/۲۷	۱۲۵	نمونه	

یافته های جدول (۴) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه مولفه ماجراجویی و پیشرفت دارای میانگین $26/75$ و انحراف معیار $14/32$ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین $25/27$ و انحراف معیار $5/29$ می باشند، همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده $1/08$ با درجه آزادی 248 و مقدار سطح معناداری $Sig = 0.28$ که در سطح اطمینان 95% معنادار نمی باشد ($P > 0.05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در مولفه ماجراجویی و پیشرفت بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه ماجراجویی و پیشرفت یکسان می باشد.

سوال سوم پژوهش

۳- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه رضایت عمومی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟
جدول (۵) نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	Sig	
۰/۱۸	۲۴۸	۱/۳۲۸	۰/۴۹۲	۰/۴۷۳	فرض برابری واریانس ها
۰/۱۸	۱۹۹/۸۰۵	۱/۳۲۸			فرض نابرابری واریانس ها

مولفه رضایت عمومی ($p = 0.49 > 0.05$) (Levene's)

جدول (۶): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

متغیر (مؤلفه)	نوع مدرسه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T	DF	Sig
رضایت عمومی	عادی	۱۲۵	۱۷/۳۹	۶/۸۶	۱/۳۲	۲۴۸	۰/۱۸
	نمونه	۱۲۵	۱۶/۴۴	۴/۰۰			

یافته های جدول (۶) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه مولفه رضایت عمومی دارای میانگین ۱۷/۳۹ و انحراف معیار ۶/۸۶ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین ۱۶/۴۴ و انحراف معیار ۴/۰۰ می باشند، همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده ۱/۳۲ با درجه آزادی ۲۴۸ و مقدار سطح معناداری $\text{sig} = 0.18$ که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد ($P > 0.05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در رضایت عمومی بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه رضایت عمومی یکسان می باشد.

سوال چهارم پژوهش

۴-- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه عواطف منفی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟

جدول (۷) نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	F	
۰/۵۶	۲۴۸	۰/۵۷۵	۰/۴۸۶	۰/۴۸۶	فرض برابری واریانس ها
۰/۵۶	۱۶۴/۱۵۵	۰/۵۷۵			فرض نابرابری واریانس ها

مولفه عواطف منفی ($p = 0.48 > 0.05$), (Levene's test).

جدول (۸): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

Sig	DF	T	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	جنسیت	متغیر (مؤلفه)
۰/۵۶	۲۴۸	۰/۵۷	۸/۶۴	۱۱/۸۰	۱۲۵	عادی	عواطف منفی
			۳/۵۲	۱۱/۳۲	۱۲۵	نمونه	

یافته های جدول (۸) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه مولفه عواطف منفی دارای میانگین ۱۱/۸۰ و انحراف معیار ۸/۶۴ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین ۱۱/۳۲ و انحراف معیار ۳/۵۲ می باشند، همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده ۰/۵۷ با درجه آزادی ۲۴۸ و مقدار سطح معناداری $sig = 0.56$ که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد ($P > 0.05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در مولفه عواطف منفی بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه عواطف منفی یکسان می باشد.

دومین کنفرانس ملی
 راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران
2nd National Conference
on Strategies for promoting science education in Iran
 ۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
 8 July 2016
 Galedar - Iran
 گله دار - ایران

سوال پنجم پژوهش

۵- آیا بین کیفیت زندگی و مولفه انسجام اجتماعی از دیدگاه دانش آموزان نمونه و عادی شهرستان سراوان تفاوت وجود دارد؟
 جدول (۹) نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	F	
۰/۱۱	۲۴۸	۱/۵۷۴	۰/۴۶۳	۰/۵۴۰	فرض برابری واریانس ها
۰/۱۱	۱۴۶/۱۰۷	۱/۵۷۴			فرض نابرابری واریانس ها

مولفه انسجام اجتماعی ($p = 0.46 > 0.05$) (Levene's)

جدول (۱۰): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

Sig	DF	T	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	جنسیت	متغیر (مؤلفه)
۰/۱۱	۲۴۸	۱/۵۷	۲۴/۱۱	۳۶/۴۸	۱۲۵	عادی	انسجام اجتماعی
			۷/۲۲	۳۲/۹۳	۱۲۵	نمونه	

یافته های جدول (۱۰) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه مولفه انسجام اجتماعی دارای میانگین ۳۶/۴۸ و انحراف معیار ۲۴/۱۱ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین ۳۲/۹۳ و انحراف معیار ۷/۲۲ می باشند. همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده ۱/۵۷ با درجه آزادی ۲۴۸ و مقدار سطح معناداری $\text{sig} = 0.11$ که در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نمی باشد ($P > 0.05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در مولفه انسجام اجتماعی بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه انسجام اجتماعی یکسان می باشد.

جدول (۱۱) نتایج تحلیل آماری آزمون لوین نمرات دانش آموزان مدارس عادی و نمونه

آزمون برای برابری میانگین ها			آزمون لوین		متغیرها
Sig	df	T	Sig	F	
۰/۱۹	۲۴۸	۱/۳۰۰	۰/۵۶۳	۰/۳۳۵	فرض برابری واریانس ها
۰/۱۹	۱۵۵/۳۵۷	۱/۳۰۰			فرض نابرابری واریانس ها

کیفیت زندگی ($p = 0.56 > 0.05$) (Levene's)

جدول (۱۲): نتایج آزمون t مستقل بر اساس مدارس عادی و نمونه

متغیر(مؤلفه)	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T	DF	Sig
کیفیت زندگی (کلی)	عادی	۱۲۵	۷۸/۰۴	۳۷/۲۴	۱/۳۰	۲۴۸	۰/۱۹
	نمونه	۱۲۵	۷۳/۴۴	۱۳/۳۵			

یافته های جدول (۱۲) حاکی از آن است که دانش آموزان مدارس عادی در زمینه متغیر کیفیت زندگی دارای میانگین $78/04$ و انحراف معیار $37/24$ و دانش آموزان مدارس نمونه دارای میانگین $73/44$ و انحراف معیار $13/35$ می باشند، همچنین یافته ها نشان می دهند که t محاسبه شده $1/30$ با درجه آزادی 248 و مقدار سطح معناداری $sig=0/19$ که در سطح اطمینان 95 درصد معنادار نمی باشد ($P>0/05$)؛ یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در متغیر کیفیت زندگی بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با متغیر کیفیت زندگی یکسان می باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی کیفیت زندگی دانش آموزان در مدارس نمونه و عادی شهرستان سراوان بود که بدین منظور 250 نفر از دانش آموزان دوره متوسطه دوم دبیرستان نمونه شهید مطهری و مدارس عادی دبیرستان شهید رجایی و ابوذر غفاری مورد مطالعه قرار گرفتند که در این پرسشنامه ادراک فرد در مورد کیفیت زندگی در مدرسه سنجیده شده است. در این بررسی پنج عامل استخراج شدند که این پنج خرده مقیاس عبارتند از: ۱- مقیاس فرصت: عبارت است از باور های دانش آموز در باره آینده سازی و مهیا کنندگی دانش آموز برای زندگی آینده سوالات این مقیاس ($3, 9, 12, 13, 15, 25, 39$) می باشند. ۲- خرده مقیاس ماجرا جویی و پیشرفت: عبارت است از احساس اطمینان دانش آموز از توانمندی ها یش برای موفق شدن در مدرسه و حساس انگیزش درونی وی در یادگیری مطالب درسی و لذت بردن از یاد گیری سوالات این خرده مقیاس ($4, 7, 10, 16, 23, 26, 27, 31, 32$) می باشند ۳- خرده مقیاس رضایت عمومی: عبارت است از احساسات کلی دانش آموز از شادگامی، آسایش، بهزیستی و رفاه در مدرسه و سوالات این خرده مقیاس ($1, 8, 11, 17, 21, 33$) می باشند ۴- خرده مقیاس عواطف منفی: عبارت است از احساسات منفی کلی دانش آموز در باره مدرسه سوالات این خرده مقیاس عبارتند از ($5, 14, 18, 28, 37$) ۵- خرده مقیاس انسجام اجتماعی: عبارت است از احساس تعلق، احساس خود ارزشی و توانایی دانش آموز در وارد شدن به گروه دوستان و برقراری رابطه با آنها و همچنین احساس شایستگی و کفایت در برقراری رابطه با معلمان، کارکنان دیگر مدرسه و همسالان سوالات این خرده مقیاس ($2, 6, 19, 20, 22, 24, 29, 30, 34, 35, 36, 38$) می باشند در این پژوهش نتایج بدست آمده از پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج ذیل حاصل شد. یعنی بین دیدگاه دانش آموزان در مولفه فرصت بر اساس نوع مدرسه (عادی و نمونه) تفاوت معناداری وجود ندارد و بنابراین می توان نتیجه گرفت که دیدگاه دانش آموزان مدارس عادی و نمونه در رابطه با مولفه فرصت یکسان می باشد.

دومین کنفرانس ملی
 راهکارهای توسعه و ترویج آموزش علوم در ایران
 2nd National Conference
 on Strategies for promoting science education in Iran
 ۱۸ تیرماه ۱۳۹۵
 8 July 2016
 Galedar - Iran
 گله دار - ایران

۷- رحیمیان بوگر، اسحق؛ نوری، ابوالقاسم؛ عریضی، محمدرضا؛ مولوی، حسین و فروغی مبارکه، عبدالرضا (۱۳۸۶). رابطه سبک های دلبستگی بزرگسالی با رضایت و استرس شغلی در پرستاران. *روانشناسی و روانشناسی بالینی ایران*، (2) 13، 148-160

۸- پارسامنش، فریبا؛ برجعلی، احمد و منصوبی فر، محسن (۱۳۹۰). اثربخشی آموزش برنامه مدیریت استرس بر کیفیت زندگی زنان شاغل. *فصلنامه تازه‌های روانشناختی صنعتی/سازمانی*، (7) 2، 43-56

۹- البرزی، شهلا و البرزی، محبوبه (۱۳۸۵). بررسی رابطه خودمختاری و کیفیت زندگی در دانشجویان. *فصلنامه روانشناسی*، 10(3) 39، 221-234

۱۰- حجتی، حمید (۱۳۸۶). بررسی بهداشت روانی و ارتباط آن با کیفیت زندگی در معتادین. *فصلنامه اصول بهداشت روانی*، ۱۲(۴۶)، ۵۲۹-۵۱۴

۱۱- خسروجردی، نرجس و محمودی، محمد (۱۳۹۳). مدرسه، خانه ای امن برای زندگی کردن و زندگی آموختن، همایش ملی معماری، شهرسازی و توسعه پایدار با محوریت خوانش هویت ایرانی اسلامی در معماری و شهرسازی

۱۲- کارشکی، حسین؛ مومنی مهمویی، حسین و قریشی، بهجت (۱۳۹۳). مقایسه انگیزش تحصیلی و کیفیت زندگی دانش‌آموزان پسر مشمول ارزشیابی توصیفی با ارزشیابی سنتیمجله پژوهش در برنامه ریزی سال یازدهم دوره دوم شماره ۱۳

۱۳- محمدی، بهرام و حمیدی، فریده (۱۳۸۹). بررسی رابطه کیفیت زندگی کاری و سلامت سازمانی در مدارس شهرستان های دوره متوسطه استان کردستان ازدیدگاه دبیران، اولین همایش کشوری دانشجویی عوامل اجتماعی موثر بر سلامت

14- Lee, Y.J (2005), "Subjective quality of life measurement in Taipei", *Building and Environment*, No 43: 1205-1215.